

Jan Lucemburský

Česká šlechta se obrátila na římskoněmeckého panovníka Jindřicha VII. s nabídkou, aby svého jediného syna Jana oženil s princeznou Eliškou Přemyslovnou. Jindřich VII. po dlouhém otálení nakonec se sňatkem souhlasil. V roce 1310 se konala svatba čtrnáctiletého Jana Lucemburského s osmnáctiletou Eliškou Přemyslovnou. Po nástupu na český trůn se Jan Lucemburský pokoušel zavést v zemi pořádek podle svých představ. Narazil však na odpor české šlechty a výsledkem byla domácí válka.

Nakonec se král musel dohodnout s českými šlechtici na – pro něj nevýhodných – mírových podmínkách. Později zanevřel na České království i na svou ženu Elišku. Většinu času se zdržoval v cizině, kde pobýval na evropských panovnických dvorech. Jeho dlouhá nepřítomnost vedla k novým nepořádkům. V Čechách se mu začalo říkat „Král cizinec“. Jan Lucemburský byl však vynikajícím a úspěšným diplomatem, zúčastnil se také mnoha rytířských soubojů a válek. Do Čech se vracel pouze pro peníze, které potřeboval na své výpravy.

Janovi se povedlo mimořádně zvýšit prestiž českých zemí v zahraničí a výrazně rozšířit rozlohu Českého království o Horní Lužici, Chebsko, většinu Slezska a samozřejmě o Lucembursko. Zahynul v bitvě u francouzského Kresčaku v roce 1346, když pomáhal francouzskému králi ve válce proti Anglii.

„Když zaslechl povel k boji, zeptal se, kde je jeho syn Karel. Průvodci mu řekli, že nevědí, že se však nejspíš někde bije, načež král pravil: "Pánové, jste dnes všichni mými přáteli a bratry ve zbrani, proto vás žádám, jelikož sám jsem slepý, veďte mne tak daleko do bitevní vřavy, abych měl nepřátele na dosah meče." Rytíři souhlasili, a protože ho nechtěli ztratit v mačkanici lidí, svázali otěže koní dohromady. Krále pak dle jeho přání vysunuli o něco kupředu a tímto způsobem postupovali proti Angličanům... Postoupili však příliš kupředu a byli všichni na místě pobiti. Ráno je našli na zemi mrtvé, s koňmi navzájem spojenými.“

„Toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal.“

